

Læsisstefna Njarðvíkurskóla

-læsismenning og verklag-

Menntun - Mannrækt

Skólaárið 2025-2026

1	LÆSISSTEFNA NJARÐVÍKURSKÓLA.....	5
2	LESTRARMENNING	5
3	LESTUR.....	6
3.1	LESTRARKENNSLUADFERÐIR - 1. BEKKUR	6
3.2	HLÍÓÐAÐFERÐIN	6
3.3	HEILDARADFERÐ/LESTUR	7
3.4	KÓRLESTUR.....	7
3.5	LESTUR MEÐ ÓLÍKUM RÖDDUM	7
3.6	GREINARMERKIN.....	7
3.7	SAMLESTUR	7
3.8	ÚTVARPSLEIKHÚS	7
3.9	ENDURTEKINN LESTUR MEÐ FÉLAGA	8
3.10	SAMPÆTT LESFIMIKENNSLA	8
3.11	EITT SKREF Í EINU	8
3.12	ÆFINGIN SKAPAR MEISTARANN	8
3.13	MÓTUN HENDINGA	8
3.14	VINALESTUR.....	9
3.15	ORÐHLUTALEIÐ.....	9
3.16	HUGTAKAKORT	9
3.17	PALS	9
3.18	NESTISLESTUR	9
4	NEMENDUR MEÐ ÍSLENSKU SEM ANNAD MÁL.....	10
5	LESTRARÞJÁLFUN	10
5.1	LESTRARÞJÁLFUN Í SKÓLA	10
5.2	MARKMIÐ MEÐ LESTRARÞJÁLFUN HEIMA	11
6	VERKLAGSREGLUR UM HEIMALESTUR Í 1.-10. BEKK	12
6.1	LESTRARKENNSLA OG ÞJÁLFUN/ÆFING.....	12
7	HUGMYNDIR AÐ LESTRARÞJÁLFUN FYRIR HEIMILIN	12
7.1	STUÐNINGUR OG LEIÐSÖGN VIÐ LESTUR	12
7.2	ENDURTEKINN LESTUR MEÐ TÍMATÖKU	12
7.3	SAMLESTUR	12
7.4	PARALESTUR	13
7.5	BERGMÁLSLESTUR	13
7.6	LEIÐBEINANDI LESTUR OG STUÐNINGUR	13
7.7	AÐ HLUSTA OG LESA	13
7.8	RÁÐ FYRIR FORRÁÐAMENN?	13
8	LESTRARERFIÐLEIKAR	13
8.1	LESBLINDA (DYSLEXÍA)	14
9	NÁMSVER OG SÉRÚRRÆÐI Í NÁMI	14
10	BRÁÐGERIR NEMENDUR.....	15
11	SKÓLABÓKASAFNIÐ.....	15

12	MATSTÆKI LESFERILS.....	15
12.1	LESFERILL	15
12.2	LESFIMPRÓF.....	15
12.3	MATSRAMMI FYRIR LESFIMI	16
13	ÞJÁLFUNARAÐFERÐIR OG ÁHERSLUR FYRIR 1.-10. BEKK VEGNA MATSRAMMA Í LESFIMI Á LÆSISVEF MIÐSTÖÐ MENNTUNAR OG SKÓLAÞJÓNUSTU.	17
13.1	EFTIRFYLGNÍ ÞEGAR FYRIRLÖGN LESFIMIPRÓFA ER LOKIÐ.....	18
13.2	ORÐLEYSULESTUR	18
13.3	SJÓNÆNN ORÐAFORÐI (LESTUR STAKRA ORÐA).....	18
13.4	NEFNUHRAÐAPRÓF	18
13.5	BÓKSTAFAPÉKKING MMS	18
13.6	LESSKIMUN FYRIR 1. BEKK.....	18
14	LESSKILNINGUR	19
15	HLUTVERK MATSFERILS	19
15.1	STÖÐU- OG FRAMVINDUPRÓF MATSFERILS	19
15.2	KENNSLUÁÆTLUN Í LESSKILNINGI FYRIR SKÓLAÁRIÐ Í HVERJUM ÁRGANGI (LÆSI).....	20
15.3	KENNSLUAÐFERÐIR Í LESSKILNINGI - EFLUM LESSKILNING	22
16	HLUSTUNARSKILNINGUR	23
17	LESSKILNINGS- OG HLUSTUNARSKILNINGSPRÓF.....	24
18	RITUN OG RITUNARRAMMI	24
18.1	RITUNARRAMMINN SAMANSTENDUR AF ÞREMUR GERÐUM AF MATSRÖMMUM	24
19	MATSTÆKI/SKRÁNINGAR -SKIMANIR OG PRÓF.....	25
19.1	UM FYRIRLÖGN OG FYRIRGJÖF Í LESFIMIPRÓFI	25
19.2	MARKVISS SKRÁNING Í SKÓLA OG EFTIRLIT	25
19.3	MATSFERILL MMS	26
19.4	LOGOS.....	26
19.5	HLJÓÐFÆRNI	26
19.6	MILLI MÁLA PRÓFIÐ.....	26
20	LÆSISVIKA.....	27
21	TÖLVUR/ IPADAR OG KENNSLUFORRIT	27
22	UPPLESTRARKEPPNI	27
22.1	STÓRA UPPLESTRARKEPPNIN Í 7. BEKK	27
22.2	LITLA UPPLESTRARHÁTÍÐIN Í 4. BEKK	28
23	ÚTSKÝRING Á MATSTÁKNUM Í LESFIMI/VIÐMIÐ VIÐ LOK SKÓLAÁRSINS Í MAÍ	28
24	FYRIRLAGNARTAFLA (LESFIMIPRÓF, STUÐNINGSPRÓF OG STAFAKÖNNUN).....	28
25	LESSKILNINGUR OG HLUSTUNARSKILNINGUR - NÁMSMAT.....	29
26	SAMFELLA MILLI SKÓLASTIGA (BRÚUM BILIÐ).....	31
27	EFTIRFYLGNÍ.....	31

1 Læsisstefna Njarðvíkurskóla

„Meginmarkmið læsis er að nemendur séu virkir þátttakendur í að umskapa og umskrifa heiminn með því að skapa eigin merkingu og bregðast á persónulegan og skapandi hátt við því sem þeir lesa með hjálp þeirra miðla og tækni sem völ er á. Þar sem færni í lestri er undirstaða fyrir allt nám leggur Njarðvíkurskóli áherslu á lestrarkennslu í 1.-10. bekk. Við álítum að þó nemendur hafi náð grunntækni í lestri þurfi þeir að halda áfram að bæta sig í þessu mikilvæga fagi. Að vinna með lestur er ferli sem þarf að vera í sífelldri endurskoðun og kennslan þarf þess vegna að taka mið af því sem reynist farsælast hverju sinni. Þjálfunin á að vera sameiginlegt verkefni heimilis og skóla og áherslur taka mið af stöðu nemandans hverju sinni. Í tengslum við lestrarþjálfun skólans eru hraðaviðmið í lesfimi fyrir hvern árgang sem sýna ákveðinn orðafjölda á mínútu. Einnig eru metnir út frá Matsramma fyrir lesfimi þættirnir, tjáning, hljómfall og hendingar og flæði. Til að öðlast góðan skilning á texta er ekki nægilegt að lesa mikið. Það þarf einnig að beita markvissum lesskilningsaðferðum. Góður lesskilningur þróast yfirleitt ekki af sjálfu sér. Því er mikilvægt að byrja að kenna fjölbreyttar lesskilningsaðferðir sem efla jafnt; orðaforða, málsskilning, ályktunarhæfni, nýtingu bakgrunnsþekkingar, námsvitund og aðrar þær aðferðir sem efla lesskilning frá upphafi grunnskóla. Í frumvarpi laga um námsmat er skólum skylt að leggja fyrir stöðu- og framvindupróf í lesskilningi í 4., 6. og 9. bekk en í Njarðvíkurskóla verða prófin verða lögð fyrir alla nemendur í 4.-10. bekk. Markmið framvinduprófa er að draga upp sem nákvæmasta mynd af stöðu nemenda, hvar áskoranir og styrkleikar liggja. Í Læsisstefnu Njarðvíkurskóla birtast áherslur skólans í lestrarkennslu, lestrarþjálfun, lesskilning og ritun. Í Læsisstefnunni er fjallað um mismunandi kennsluaðferðir í lestri, matstæki, stuðning ef markmið nást ekki, eftirfylgni og læsismenningu. Mikilvægt er að nota fjölbreyttar kennsluaðferðir til að ná til sem flestra og styrkja áhugahvöt nemenda á margvíslegan hátt með því að tryggja að þeir hafi val um fjölbreytt lesefni og góðar lestrarfyrirmyndir. Mikilvægt að leggja áherslu á lestrarhvetjandi umhverfi.

2 Lestrarmenning

Læsi er lykill að lífsgæðum og því er mikilvægt að búa til góða lestrarmenningu í skólanum með því að leggja áherslu á jákvætt viðhorf til lestrar, þannig að nemendur hafi ánægju af

lestri. Grundvöllur fyrir góðum árangri nemanda í læsi er fyrst og fremst góð samvinna milli heimilis og skóla. Hlutverk skólans í lestrarnámi nemenda er að ná markmiðum Læsisstefnunnar með mælanlegum hætti, byggja stoðir og leiðir til að nemendur geti náð markmiðunum, tryggja að kennarar fylgi Læsisstefnunni í starfi sínu og sinni þeim verkefnum og skyldum sem hverjum árgangi eru falin. Kennarar þurfa að þekkja fjölbreyttar kennsluaðferðir og nýta þær og sjá til þess að nemendur sem ná ekki að fylgja almennum markmiðum Læsisstefnunnar fái aðstoð í samvinnu við heimilið. Skólabókasafnið leikur stórt hlutverk í allri lestrarmenningu en þangað sækja nemendur lesefni og gefst þeim kostur á að taka þátt í lestrarhvetjandi viðfangsefnum sem miðast við ólík áhugasvið. Yndislestur felur bæði í sér að nemendur lesi sjálfir og að lesið sé fyrir þá. Mikilvægt er að lestrarstundirnar séu markvissar og vel nýttar. Nestislestur þar sem kennari les upphátt fyrir nemendur í nestistíma er mikilvægur þáttur í lestrarmenningu Njarðvíkurskóla en við það skapast tækifæri til að kynna margvíslegar bókmenntir fyrir nemendum, efla hlustun, tal, orðaforða, skilning og samræður. Nestislestur þarf að vera fastur liður hjá nemendum í 1.-6. bekk.

Orð eru verkfæri hugsunarinnar – Lestur gerir alla snjalla

3 Lestur

3.1 Lestrarkennsluaðferðir - 1. bekkur

Í Njarðvíkurskóla er ekki unnið eftir einni ákveðinni lestrarkennsluaðferð í lestrarkennslu fyrir byrjendur. Nemendur sem hefja nám við skólann í 1. bekk koma með lestrarþekkingu úr leikskólanum og hafa fengið markvissan undirbúning og þjálfun undirstöðupátta læsis; orðaforða, hljóðkerfisvitundar og orðþekkingar. Lestrarkennsla er skipulögð aðferð sem felur annars vegar í sér umskráningu bókstafa í orð og setningar sem er tæknilegur hluti lestrarnámsins og hins vegar merkingarlega greiningu textans sem er lesskilningsþátturinn.

3.2 Hljóðaaðferðin

Kenndir eru bókstafirnir í íslenska stafrófinu, hljóð þeirra og tákn. Þegar nemendur hafa heyrt hljóð og séð tákn byrja þeir að móta og skrifa bókstafinn þannig að samhæfing hugar og handar æfist. Fyrst eru kenndir nokkrir bókstafir og síðan er næsta skref að tengja saman hljóðin og mynda með þeim mælt mál sem felur í sér orð og síðan setningar. Í upphafi lesa nemendur stutt orð en fara smám saman að lesa lengri orð og setningar.

3.3 Heildaraðferð/lestur

Nemendum sem gengur illa að festa í minni táknin þ.e. heiti og hljóð bókstafanna hentar þessi aðferð vel. Unnið er út frá heilum setningum og þær síðan skipt niður í smærri einingar (orð-samstöfur-hljóð).

3.4 Kórlestur

Nemendur og kennari lesa saman texta upphátt. Aðferðin veitir skemmra komnum lesurum góðan stuðning við lestur á þungum texta en við kórlestur lesa nemendur allan textann í stað þess að lesa e.t.v. aðeins eina línu eins og í skiptilestri.

3.5 Lestur með ólíkum röddum

Skemmtileg leið til að þjálfra lesfimi en hún getur skapað umræður um það hvernig hægt er að hafa áhrif á merkingu texta með því að lesa hann með ólíkum röddum.

3.6 Greinarmerkin

Greinarmerkin gefa lesurum vísbendingar um hvernig lesa eigi texta, bæði til að hann hljómi rétt og jafnframt til að merking textans komist til skila. Lesarar sem hafa ekki náð góðu flæði í lestri, lesa oft með eintóna rödd og veita greinarmerkjum og innihaldi texta litla eða enga athygli. Með því að kenna nemendum hvaða merkingu greinarmerkin hafa í lestri þá er gott að beina athygli þeirra að merkingu textans.

3.7 Samlestur

Kennari og hópur nemenda lesa saman texta þar sem kennarinn leyfir nemendum að heyra í hverju gott lestrarlag er fólgið og styður jafnframt nemendur í glímunni við erfið orð í texta.

3.8 Útvarpsleikhús

Lesfimiþjálfun getur reynt á nemendur og því er mikilvægt að tilgangur þjálfunarinnar sé augljós og umgjörðin skemmtileg. Flest okkar hafa hlustað á leikrit í útvarpi og vitum því hvað leikararnir þurfa að lesa skýrt og skilmerkilega, með réttu hljómfalli og áherslum, til

að koma efni leikritsins til skila. Aðferðin gerir því þá kröfu að texti sé lesinn og endurlesinn, hann ígrundaður og mótaður áður en hann er fluttur fyrir áheyrendur.

3.9 Endurtekinn lestur með félag

Reglulegar lestrarstundir eru mikilvægar í skólanum og þá þarf að vinna með og þjálfar lestur undir fjölbreyttum formerkjum svo tilgangur lestrarstundanna verði augljós í huga nemenda. Með þessari aðferð er gert ráð fyrir að kennari taki 10-15 mínútur af lestrarstundinni til að láta nemendur þjálfar lesfimi í þörum.

3.10 Samþætt lesfímikennsla

Unnið er með sama textann fimm daga í senn og er textinn einnig þjálfaður heima eftir því sem við á. Aðferðin skilar mestum árangri ef sá tími sem nemendur verja við lestur á samfelldum texta, nær 20-30 mínútum á dag en árangur er einnig háður því að kennarar fylgi kennsluáætluninni til hlítar. Í fyrstu er það ekki aðalatriði að nemendur nái að umskrá öll orð í texta en það er mikilvægt að kennari gangi á milli, fylgist með virkni nemenda og hjálpi þeim á rétt ról ef þeir týnast í texta (gott að nota fingurinn eða blýant).

3.11 Eitt skref í einu

Eitt skref í einu er fimm stiga þjálfunarefni sem hjálpar nemendum að bæta lesfimi sína. Þetta efni er ætlað nemendum sem hafa náð viðmiði 1 fyrir sinn árgang og glíma ekki við erfiðleika. Þessi þjálfunaraðferð byggir á endurteknum lestri á sama texta sem er ein besta leiðin til að þjálfar lesfimi.

3.12 Æfingin skapar meistarann

Er fimm flokka þjálfunarefni sem byggist á endurteknum lestri á sama texta sem er samkvæmt fjölmörgum rannsóknum einhver gagnlegasta aðferðin til að þjálfar lesfimi. Endurtekningin hjálpar nemandanum að festa orðmyndir í langtímaminninu og auka þannig sjónrænan orðaforða sinn.

3.13 Mótun hendinga

Samkvæmt Matsramma fyrir lesfimi, felur gott lestrarlag í sér blæbrigðaríka tjáningu, hæfilegan raddstyrk, gott flæði, eðlilegt hljómfall og viðeigandi skiptingu texta í hendingar sem styður við merkingu hans. Hendingar í lestri eiga sér hliðstæður í bragfræði og tónlist

en þær afmarkast að mestu leyti af setningarliðum og greinarmerkjum í texta en við lestur er skiptingin gefin til kynna með réttu hljómfalli og hiki/þögnum á réttum stöðum. Þannig verður merking textans skýrari því merking hans liggur oft fremur í hendingum en einstökum orðum.

3.14 Vinalestur

Aðferðin hentar vel til að gera yndislestrarstundir í skólanum markvissar. Sumir nemendur eiga erfitt með að festa hugann við lesturinn eða detta í spjall við sessunaut en ein leið til að nýta tímann betur er að para nemendur saman í Vinalestur þar sem unnið er út frá ákveðnu skipulagi og formerkjum enda er lestur félagsleg athöfn. Gert er ráð fyrir að nemendur, sem eru á svipuðu róli í lestri, séu paraðir saman í fyrstu en svo getur kennari parað nemendur saman út frá öðrum áherslum þegar allir hafa náð tökum á aðferðinni.

3.15 Orðhlutaleið

Er þjálfun í að þekkja ritháttarmyndir orða og hugtaka. Nemendur festa í minni útlit ýmissa smáorða/algengra orða og þjálfast í að lesa þau leiftursnöggt.

3.16 Hugtakakort

Þessi aðferð kennir nemendum að nota myndræna framsetningu til þess að skapa tengsl við bókstafi, hljóð og orð. Seinna meir þegar nemendur eru búnir að ná góðri færni til að nýta sér þessa tækni þá eru þeir fljótir að koma skipulagi á hugsun sína, ná yfirsýn yfir efni og undirbúa ritun eða sögugerð

3.17 PALS

PALS hefur hlotið nafnið, Þör að læra saman sem er árangursrík kennsluaðferð til að þjálfra lesfimi og lesskilningsaðferðir í blönduðum bekkjardeildum.

3.18 Nestislestur

Lesturinn fer fram í nestistíma nemenda. Flestum nemendum finnst hann notalegur vegna þess að við lestur kennarans lifnar frásögnin við og oftar en ekki fá nemendur áhuga á að lesa fleiri bækur um sömu sögupersónur eða eftir sama höfund. Nestislestur er því mjög mikilvægur liður í því að efla lestrarmenningu skólans.

4 Nemendur með íslensku sem annað mál

Reglan er sú að nemendur með annað móðurmál en íslensku fylgja bekkjarfélögum sínum í námi og er lögð áhersla á að þeir vinni sem mest með íslenskumælandi nemendum. Stuðningur við þá getur verið einstaklingsmiðuð íslenskukennsla í lengri eða skemmri tíma en felst að mestu í því að laga læsistengt námsefni að þeirra færni, bæði í skóla og heimavinnu og leggja áherslu á daglegan lestur í skólanum (á íslensku). Nemendur þurfa að fá kynningu á hjálpartækjum og mikilvægt er að hvetja þá til að nota hljóðbækur náminu. Leggja áherslu á samvinnunám sem eflir félagatengsl og færni í íslensku talmáli.

5 Lestrarþjálfun

5.1 Lestrarþjálfun í skóla

Í 1. – 6. bekk er mikilvægt að kennari hlusti reglulega á lestur nemenda og kvitti fyrir hlustun. Kennarar sjá nemendum fyrir bókum sem hæfa aldri, þroska og getu, að auki ná þeir í kjörbækur á bókasafni. Kennarinn setur sér ákveðin markmið með fjölbreyttum lestrarverkefnum í lestrarstundunum. Þegar nemendur hafa lokið ákveðnum lestrarbókum samkvæmt lestrarlista MMS fá þeir í framhaldi bókalista nr. 1-11 eftir þyngdarstigi/orðfjölda, sem eru merktir rauður, grænn, blár en tveir kennarar á yngsta stigi og starfsmaður bókasafnsins eiga veg og vanda af þessari vinnu, sjá möppu á R-drifi.

Íslenskukennarar í 7.-10. bekk sjá um þjálfun og eftirfylgni í lestri hjá nemendum sínum og skrá viðeigandi athugasemd á Mentor samkvæmt verkferli ef ekki er lesið heima. Þeir bera endanlega ábyrgð á framvindu læsisnáms nemenda sinna og hafa því frelsi til að haga þjálfun og eftirfylgni eins og þeim þykir best, allt eftir áherslum og viðfangsefnum hverju sinni. Allir kennarar bera ábyrgð á því að kenna lestur í sinni námsgrein en það felur í sér kynna nemendum sértækan orðaforða og mismunandi textategundir.

5.2 Markmið með lestrarþjálfun heima

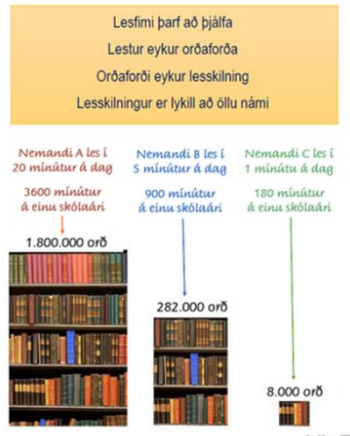
Markmið með heimalestri er að börn efli lesfimi sína og bæti við orðaforða og málskilning. Góð þjálfun verður aldrei ofmetin. Hún er grunnur læsis og því er mikilvægt að nemendur lesi daglega heima og sá sem hlustar kvitti fyrir lestrinum. Hlutverk foreldra er að styðja við lestrarnám barna sinna ekki aðeins með því að hlusta á þau lesa, heldur með því að tala við þau og örva þannig orðaforða þeirra og skilning. Nemendur sem eru að ná tökum á grunnfærni lestrar þurfa reglulega endurgjöf á heimalestur frá forráðamönnum og kennurum og vita hver tilgangurinn er með að lestrinum. Til að viðhalda færninni þurfa nemendur að lesa reglulega **bæði upphátt og í hljóði**. Þar sem lestrarkennslan fer fram í skólanum þá bera forráðamenn ábyrgð á að vel takist til með lestrarnámið því regluleg þjálfun heima skilar bestum árangri.

Nemendur í 1.-7. bekk lesa fyrir fullorðinn aðila heima í 10 – 15 mínútur á dag fimm sinnum í viku. Forráðamenn eða einhver fullorðinn kvittar fyrir hlustun í Skólabókina mína hjá nemendum í 1.-4. bekk en hjá nemendum í 5.-7. bekk fylgir kvittunarhefti lestrarbókunum þar sem forráðamönnum eða fullorðnum aðila er gert að kvitta fyrir heimalesturinn. Þá munu kennarar einnig kvitta fyrir í sömu hefti í hvert sinn sem nemandi les fyrir þá. Heftið skal því fylgja nemandanum bæði heima og í skóla. Nemendur í 8.-10. bekk lesa heima fimm sinnum í viku og forráðamenn kvitta fyrir hlustun og nemendur skila lestrarskýrslum. Nemendur í 7. bekk lesa tvö bókmenntaverk á skólaárinu fyrir utan annað lesefni.

Nemendur í 8.-10. bekk lesa þrjú til fjögur bókmenntaverk á skólaárinu fyrir utan annað lesefni. Nemendur vinna margvísleg verkefni úr bókmenntaverkunum. Börn sem eiga í erfiðleikum með að tileinka sér lestur þurfa að hafa aðgang að hljóðskrá.

Ef heimalestri er ábótavant þá þarf að skrá það á Mentor samkvæmt verkferlum um heimalestur (sjá heimasíðu skólans).

Hvers vegna er mikilvægt að lesa daglega?

6 Verklagsreglur um heimalestur í 1.-10. bekk

Markviss skráning á lestri nemenda veitir yfirsýn yfir ástundun þeirra í lestri. Það veitir einnig innsýn í skipulag, virkni og viðhorf nemandans til lestrar. Skráning á heimalestri er þáttur í samstarfi milli heimilis og skóla. Íslenskukennarar vinna eftir verklagsreglum um heimalestur sé honum ekki sinnt. Ef nemandi les ekki heima (ekki kvittað fyrir hlustun) er það skráð á Mentor og unnið í framhaldi eftir ákveðnu verklagi sem varðar heimalestur (sjá heimasíðu skólans).

6.1 Lestrarkennsla og þjálfun/æfing

Yngstu nemendurnir sem eru að ná tókum á tæknilegri hlið lesturs sem og eldri nemendur sem eru að bæta sjálfvirkni sína í lestri og efla lesskilning þurfa mikla æfingu. Sú æfing þarf að vera samvinna heimilis og skóla. Nemendur þurfa alltaf að skilja tilgang með lestrinum. Ef nemandi er á milli V1 og V2 fyrir sinn árgang í lesfimi þá er gott að byrja að leggja áherslu eða þjálfar markvisst einn ákveðinn þátt í einu í Matsrammanum.

7 Hugmyndir að lestrarþjálfun fyrir heimilin

7.1 Stuðningur og leiðsögn við lestur

Lestrarstuðningur felst í því að hvetja nemendur, leiðrétta villur og gefa leiðbeiningar um hvernig á að lesa.

7.2 Endurtekinn lestur með tímatöku

Nemandinn les eina blaðsíðu tvisvar til þrisvar sinnum og forráðamaður tekur tímann. Nemandinn reynir að bæta sig í hvert sinn sem hann les.

7.3 Samlestur

Nemandi og forráðamaður lesa saman upphátt. Unnið er með lykilhugtök, orð og orðmyndir. Samlestur eykur orðaforða og lesskilning.

Nemandi: _____ Bekkur: _____

Ef ekki er kvittað fyrir heimalestri er ferlið eftirfarandi:	Dags.
1. Kennari skoðar kvittunarblað/bók vikulega og sendir tölvupóst til foreldra/forráðamanna sé heimalestri ekki sinnt sem skyldi.	
2. Athugasemd skráð í Mentor ef tölvupóstur hefur ekki borið árangur.	
3. Kennari hringir heim.	
4. Foreldrar/forráðamenn boðaðir á fund með kennara og skólastjórnendum ef ofangreindar aðgerðir bera ekki árangur.	

| Dags. _____

Kennari

Foreldri/forráðamaður

Ofangreindum verklagsreglum hefur verið fylgt en það hefur ekki borið árangur og málinu því vísað til Fræðslustofu.

7.4 Paralestur

Nemandi og forráðamaður skipta textanum á milli sín og lesa til skiptis.

7.5 Bergmálslestur

Kennari les og nemendur lesa strax á eftir sama texta.

7.6 Leiðbeinandi lestur og stuðningur

Forráðamaður les afmarkaðan texta fyrir nemandann. Nemandinn æfir sig að lesa textann í hljóði og reynir að líkja eftir lestrarlagi forráðamannsins. Að lokum les nemandinn textann upphátt.

7.7 Að hlusta og lesa

Hlustun á hljóðbók samhliða lestri er góð æfing. Margar bækur er hægt að nálgast sem hljóðbækur inni á <http://mms>, á rafbókasafni Bókasafns Reykjanesbæjar og Hljóðbókasafninu ef nemendur eru með aðgang að því.

7.8 Ráð fyrir forráðamenn?

Blöðungur sem hefur að geyma hagnýt ráð fyrir forráðamenn varðandi lestrarþjálfun. Bæklingurinn er aðgengilegur á heimasíðu Njarðvíkurskóla.

8 Lestrarerfiðleikar

Nemendur sem eiga í erfiðleikum með lestrarnámið, eiga erfitt með að tileinka sér lestrarferlið. Einstaka nemendur eiga í tímabundnum erfiðleikum með að tileinka sér lestrarnámið en aðrir til langframa. Þegar einhver vandi er til staðar er mikilvægt að bregðast fljótt við honum. Þeir nemendur sem hafa verið á leikskóla áður en þeir hefja skólagöngu í grunnskóla hafa tekið Hljóm 2 próf sem er greiningartæki í leikjaformi sem kannar hljóðkerfisvitund elstu barna í leikskólanum. Prófið hjálpar til að finna þá einstaklinga sem gætu átt við lestrarerfiðleika að stríða seinna meir og er þar einnig leitast við að vinna með niðurstöður áður en eiginlegt lestranáam hefst í grunnskólanum. Á fyrstu árunum í grunnskólanum er fylgst mjög vel með framvindu lestrarnámsins með lesfimi – og stuðningsprófum Lesferils.

8.1 Lesblinda (Dyslexía)

Líklegt er að fólki sé almennt kunnugt um að sumir eigi erfiðara með lestur og stafsetningu. Lesblinda er sértækur námsörðugleiki af taugalíffræðilegum uppruna. Einkennin birtast í erfiðleikum með nákvæman, sjálfvirkan lestur og slakri færni í stafsetningu og umskráningu. Erfiðleikana má í flestum tilfellum rekja til vanda við úrvinnslu málhljóða sem er ekki í samræmi við aðra vitsmunalega hæfni einstaklingsins og koma fram þrátt fyrir vandaða lestrarkennslu. Lesblinda getur leitt til erfiðleika með lesskilning og ónógrar lestrarreynslu, sem aftur getur komið niður á þróun orðaforða og öflun þekkingar í gegnum lestur. Nemendur með lesblindu þurfa að fá kennslu á hjálpartæki sem styðja við bakið á þeim. Mikilvægt er að kennarar hvetji nemendur að nýta hjálpargögn eins og hljóðbækur, þjálfunarforrit, orðabækur og leiðréttingarforrit. Auk þess að bjóða nemendum að nota iPad eða spjaldtölvur við námið.

9 Námsver og sérúrræði í námi

Innan skólans er námsver sem er vel útbúið gögnum til einstaklingsmiðaðs náms og geta nemendur fengið tímabundna aðstoð eða stuðning í námi til lengri eða skemmri tíma. Meginmarkmið Aðalnámskrár eiga jafnt við um nám í námsveri sem almenna kennslu. Í sérkennslu getur verið nauðsynlegt að víkja frá eða breyta einstökum námsmarkmiðum, námsefni, kennsluaðferðum og/eða námsaðstæðum. Í sérkennslu eru námsparfir nemenda greindar, markmið eru sett fyrir hvern nemanda eða nemendahóp og kennsluáætlun gerð. Sérkennarar sjá um gerð einstaklingsnámskrár í samvinnu við umsjónarkennara og forráðamenn. Greiningar frá sérfræðingum s.s. sálfræðingum og talmeinafræðingum eru lagðar til grundvallar námi nemanda og eru niðurstöður úr skimunarprófum og greiningar frá sérfræðingum einnig notaðar til hliðsjónar. Námsmat í sérkennslu fer fram reglulega og er ætlað að kanna hvort markmiðum námsáætlana hafi verið náð og er framhald kennslunnar skipulagt út frá niðurstöðum námsmatsins.

Sérkennari fylgist með nemendum þar sem framvinda í lestrarnámi gengur hægt og endurprófar nemendur eftir þörfum. Nemendur taka oftast sömu lesfimiþróf og lögð eru fyrir nemendur í sama árgangi. Þau próf eru stöðluð (MMS) þannig að hægt er að sjá niðurstöður bornar saman við jafnaldra. Íhlutun með stuðningskennslu er alltaf í samvinnu við forráðamenn og kennara. Ef grunur vaknar um sértækan lestrarvanda er hægt að óska

eftir nánari athugun með LOGOS-skimu. Menntasvið Reykjaneshæjar veitir skólanum ráðgjöf og þar á meðal greiningu á málþroska. Sérkennarar styðja við aðra kennara skólans og leita leiða við að koma sem best til móts við hvern nemanda þar sem hann er staddur.

10 Bráðgerir nemendur

Taka þarf sérstakt tillit til nemenda sem ná settum markmiðum Læsisstefnunnar eða eru komnir lengra á veg en jafnaldrar sínir. Alltaf skal vinna að eðlilegri námsframvindu nemenda út frá þroska og getu hvers og eins.

11 Skólabókasafnið

Skólabókasafnið er vel búið bókum fyrir alla aldurshópa. Þar er kappkostað að hafa aðstöðuna hlýlega fyrir nemendur og markmiðið er að það sé sem mest opið og aðlaðandi miðpunktur í skólstarfinu. Hlutverk skólabókasafna er að bjóða upp á þjónustu við nám, bækur og heimildir og eitt mikilvægt hlutverk þess er að kveikja, örva og viðhalda áhuga nemenda á lestri. Safnkostur skólasafna er mikilvæg viðbót við kennslubækur, kennslufni og kennsluaðferðir (Stefnuyfirlýsing UNESCO/IFLA um skólasöfn). Nemendur allra árganga fá aðstoð, hvatningu og ráðgjöf safnkennara við val á frjálsu lesefni við hæfi. Leseefnið getur ýmist verið að eigin vali eða í samráði við umsjónarkennara t.d. þegar læsisvika stendur yfir. Safnkennari á að sjá um að kynna bókakost safnsins fyrir nemendum og starfsfólki.

12 Matstæki Lesferils

12.1 Lesferill

Lesferill er staðlað matstæki sem gefið er út af Menntamálastofnun. Lesferill metur grunnþætti læsis, veitir upplýsingar um framvindu í lestrarnámi og gefur vísbendingar um lestrarerfiðleika.

12.2 Lesfímpróf

Til að fá heildarmynd af frammistöðu nemanda í lesfimi er lagt fyrir hann lesfímpróf Lesferils í september, janúar og maí. Lesfímprófin eru stöðluð frá Menntamálastofnun og aldursmiðuð en prófin eru einn að fjórum mælikvörðum til að sjálfvirkni og nákvæmni lestrar eru metin og eru hinir þrír þættir matsrammans fyrir lesfimi metnir en það eru tjáning, hljómfall og hendingar og flæði. Þannig fæst heildarmynd af stöðu nemenda og

upplýsingar um þá þætti sem mögulega þarfnast þjálfunar. Hægt er að meta alla þætti lesfiminna þegar lestur nemenda er orðinn nægilega sjálfvirkur til að þeir geti hugað að tjáningu, réttu hljómfalli og nýtt sér greinarmerki til að koma merkingu textans til skila við lestur á ólesnum texta. Þetta gerist ekki á sama tíma hjá öllum nemendum.

Lesfimiþrófið: Nemendur í 1.-10. bekk taka þrjú lesfimiþróf á skólaárinu (A-B-B).

- ✓ Í janúar (B þróf) 2025 verða breytingar á viðmiðum og framsetningu niðurstaðna og verða niðurstöður settar fram bæði í lesnum orðum á mínútu og mælitölu sem metur stöðu nemenda og æskileg næstu skref.

Nemendur lesa upphátt samfelldan texta fyrir kennara í einrúmi í tvær mínútur. Að auki leggja íslenskukennarar fyrir nemendur sem ná ekki 90% viðmiði stuðningsþróf Lesferils en þau meta sjónrænan orðaforða og orðleysulestur. Þá taka nemendur í 1. bekk að auki staðlað þróf sem metur nefnuhraða. Niðurstöður þrófanna eru gefnar í fjölda lesinna **orða á mínútu** en nemendur sem hafa ekki náð lágmarksviðmiðum fyrir sinn árgang fá umsögn um árangur. Lesfimiþrófið um fjölda rétt lesinna orða á mínútu fyrir alla bekki tilgreina hvað 90% nemenda ættu að lágmarki að ná að lesa mörg rétt orð við lok skólaárs og að stefnt sé á að sem flestir nái 50% viðmiði eða **V2 í maí**.

Tafla 1. Málviðmið fyrir lesfimiþróf Lesferils – fjöldi rétt lesinna orða á mínútu.

Aldur nemenda	90% viðmið	50% viðmið	25% viðmið
1. bekkur	20	55	75
2. bekkur	40	85	100
3. bekkur	55	100	120
4. bekkur	80	120	145
5. bekkur	90	140	160
6. bekkur	105	155	175
7. bekkur	120	165	190
8. bekkur	130	180	210
9. bekkur	140	180	210
10. bekkur	145	180	210

12.3 Matsrammi fyrir lesfimi

Matsrammanum er ætlað að veita nemendum og forráðamönnum upplýsingar og endurgjöf um stöðu nemandans og hver næstu skref þurfa vera í kennslu og þjálfun lesfimi. Matsramminn lýsir því jafnframt vel hvað átt er við með hugtakinu lesfimi. Ramminn skiptist í fjóra þætti: a) tjáningu, b) sjálfvirkni lestrar eða leshraða, c) hljómfall og hendingar og d) flæði. Með því að skoða rammann er auðvelt að átta sig á því hvað hver þáttur felur í sér og eins hver munurinn er á góðri eða slakri lesfimi. Ramminn sýnir glögg að leshraði og nákvæmni, sem mæld eru í lesnum orðum á mínútu á lesfimiþrófi, gefa ekki fullnægjandi mynd af stöðu nemenda og að mikilvægt sé að kenna, þjálfar og meta alla þætti lesfiminna. Góð lesfimi er ein meginforsendan fyrir góðum lesskilningi. Þess vegna er mikilvægt að

kenna og þjálfar lesfimi markvisst og vel. Nemandinn les aldurssamsvarandi texta t.d. úr textasafni/lestrarbók sem hann hefur æft sig á en ekki lesfimi textann sem hann las á prófi. Lestrarlag nemandans er mikilvægur hluti lesfimimatsins í september/janúar/**maí**. Nemandi sem hefur gott vald á lestrinum les með eðlilegu hljómfalli og áherslum og nýtir sér greinarmerki til þess. Niðurstöður úr lesfimiprófi eru birtar á Mentor í september, janúar og maí. Í matsrammanum er hakað við í þann reit rammans sem lýsir frammistöðu nemandans í hverjum matsþætti fyrir sig og er metinn einu sinni til þrisvar yfir skólaárið hjá nemendum í 3.-10. bekk. https://mms.is/sites/mms.is/files/lesfimividmid_mms.pdf

Nemandi getur fengið á **bilinu 4–16 heildarstig** úr rammanum og kemur fram umsögn samkvæmt því og raðast hann inn á bil sem sést hér fyrir neðan.

Fjöldi stiga	Umsögn
4-6 stig	Nemandi þarf þjálfun í flestum þáttum lesfiminna.
7-11 stig	Lesfimi nemanda er á réttri leið en þjálfar þarf einstaka þætti hennar betur.
12-16 stig	Nemandi hefur náð fullnægjandi tökum á lesfimi út frá viðmiðum fyrir aldur.

Á vitsburðarbaði í maí kemur fram hvað nemandinn las mörg orð á mínútu í lesfimiprófi í maí og umsögn út frá Matsramma fyrir lesfimi sem er aðgengilegur á Mentor.

13 Þjálfunaraðferðir og áherslur fyrir 1.-10. bekk vegna matsramma í lesfimi á læsisvef Miðstöð menntunar og skólajónustu.

Matsþáttur	Heiti aðferðar
Tjáning	Kórlestur (bergmálslestur), lestur með ólíkum röddum, greinarmerkjum, samlestur, útvarpsleikhús.
Sjálfvirkni lestrar	Kórlestur (margar aðferðir), endurtekinn lestur með félagi, samþætt lesfimikennsla, Eitt skref í einu, Æfingin skapar meistarann.
Hljómfall og hendingar	Endurtekinn lestur með félagi, mótun hendinga, vinalestur.
Flæði	Greinarmerkin, samlestur, vinalestur.

13.1 Eftirfylgni þegar fyrirlögn lesfimiþrófa er lokið

Íslenskukennarar í samstarfi við deildastjóra yngra stigs gera áætlun til að efla lesfimi nemenda sem ná ekki viðmiði 1 í sínum árgangi samkvæmt viðmiðum MMS og Læsisstefnu skólans. Áður er lagt fyrir nemendur staðlað próf, **fyrst orðleysulestur** og ef þörf er á, þá líka sjónrænan orðaforða (en eingöngu ef nemandi sýnir færni í orðleysulestri).

Nemendur í 2.-10. bekk taka stuðningsprófin í september, janúar og maí. Nemendur sem eru með lestrargreiningu (dyslexíu) **taka ekki** stuðningsprófin.

13.2 Orðleysulestur

Lestur orðleysa er eitt besta mælitækið til að meta færni nemenda í umskráningu. Nemendur lesa stök „bullorð“ af lista á tíma.

13.3 Sjónrænn orðaforði (lestur stakra orða)

Metur orðaforða sem nemandinn þekkir beint og getur lesið án þess að greina einstök hljóð orða. Lestur stakra orða gefur mjög greinilega til kynna hvort nemandi hefur vald á sjónrænum orðalestri. Þá er átt við að nemandi þekki orðin um leið og hann sér þau, lesi orðin hiklaust og án fyrirhafnar. Nemandi sem ekki hefur góð tök á sjónrænum orðalestri hefur heldur ekki góð tök á lestækninni þar sem öflugur sjónrænn orðaforði er grunnurinn að góðri lesfimi.

13.4 Nefnuhraðapróf

Aðgengi og endurheimt á hljóðrænum upplýsingum, sem skráðar eru með ákveðnum hætti í minninu, er einn af undirþáttum lestrar og er óháður hljóðavitund og stafabekkingu. Nefnuhraði er mikilvægur forspárþáttur fyrir lesfimi.

13.5 Bókstafabekking MMS

Bókstafabekking er könnuð með fjórum einstaklingsverkefnum. Um er að ræða bæði stóra og litla stafi, sérhljóða og samhljóða. Nemendur eiga að kalla fram hljóð og heiti hvers bókstafs sem þeir lesa af blaði.

13.6 Lesskimun fyrir 1. bekk

Prófið skimar lestrarfærni nemenda í 1. bekk og er lagt fyrir í október og skráð í Skólagátt. Markmiðið er tvíþætt: Annars vegar að finna þá nemendur sem kunna að eiga við lestrarörðugleika að stríða þegar fram líða stundir og hins vegar að veita kennurum

upplýsingar um einstaka nemendur svo hægt sé að haga kennslu við hæfi hvers og eins nemanda. Prófið er staðlað og byggir á mörgum þáttum og kannar bókstafaþekkingu, hljóðkerfisvitund og málþroska. Niðurstöður eru sendar til forráðamanna rafrænt og þeir boðaðir til fundar ef nemandi er undir viðmiðum og farið yfir hver eftirfylgni er í skóla og heima.

14 Lesskilningur

Lesskilningur er nokkuð flókið fyrirbæri og er háður fjölmörgum þáttum svo sem orðaforða lesarans, bakgrunnsþekkingu, þekkingu á uppbyggingu textategunda, tilgangi lestrar og menningarlegu samhengi svo dæmi séu tekin. Það er mikilvægt fyrir lesara að gera sér grein fyrir því að á bak við hvern texta er höfundur sem lesarinn á í raun og veru í samtali við en þessi skilningur getur gert lesarann að gagnrýnum lesara. Lesskilningsaðferðir miða flestar að því að hjálpa lesaranum að gera sér grein fyrir því innra hugarferli sem á sér stað þegar glímt er við texta og fá honum verkfæri eða bjargir í hendur til að skilja eðli og takast á við hindranirnar sem verða á vegi hans við lestur.

15 Hlutverk Matsferils

Hlutverk Matsferils er tvíþætt annars vegar að fylgjast með framvindu hvers barns og tryggja að það fái viðeigandi kennslu og stuðning líkt og hringrás mats og kennslu gerir ráð fyrir. Hins vegar að afla upplýsinga um stöðu skólakerfisins í heild svo stefnumótandi aðilar geti fylgst með þróun námsárangurs yfir tíma, greint styrkleika, mögulegar áskoranir og lagt til menntaumbætur í kjölfarið.

15.1 Stöðu- og framvindupróf Matsferils

Stöðu- og framvindupróf Matsferils eru lögð fyrir nemendur í 4. -10. bekk í mars 2026. Prófin draga upp sem nákvæmasta mynd af stöðu nemenda, hvar áskoranir og styrkleikar liggja. Hverju prófi fylgja aldursbundin viðmið um framvindu og því mögulegt að bera niðurstöður hvers nemanda, bekkjar eða skóla saman við landsmeðaltal. Niðurstöður eru notaðar til skipulagningar kennslu og mats á árangri við lotu- og annarlök eða við lok skólaárs; til að fylgjast með gæðum skólastarfs og þróun/breytingum innan

menntakerfisins. Slík hringrás mats og kennslu er mikilvægur grunnur markvissra kennsluhátta og auðveldar kennurum að laga kennslu að ólíkum þörfum nemenda.

15.2 Kennsluáætlun í lesskilningi fyrir skólaárið í hverjum árgangi (læsi)

Skjöl varðandi aðferðirnar má finna á vef MMS undir læsisvefurinn eða á bekken drifi/LÆSISSTEFNA/Lesskilningur

1. bekkur	Tímabil	Aðferð og verkefni
	september-janúar	K-PALS
	mars - maí	G-PALS
		Munnleg endursögn
		Fimm fingra endursögn
		Að búa til tengingar
		Lestrarhnútar
		Að kasta og segja frá
2. bekkur		
	byrja þar sem hætt var í maí í 1. bekk	G-PALS
		Munnleg endursögn
		Fimm fingra endursögn
		Að búa til tengingar
		Lestrarhnútar
		Að kasta og segja frá
		Að hugsa upphátt við lestur
3. bekkur		
	6 vikur fyrir áramót	G-PALS
		Munnleg endursögn
		Fimm fingra endursögn
		Að búa til tengingar
		Lestrarhnútar
		Að kasta og segja frá
		Að hugsa upphátt við lestur
		Lesið til skilnings (gagnvirkur lestur) (textar)
4. bekkur		
		PALS
		Munnleg endursögn
		Fimm fingra endursögn
		Að búa til tengingar
		Lestrarhnútar
		Að kasta og segja frá
		Að hugsa upphátt við lestur
		Lesið til skilnings (gagnvirkur lestur) (textar)
5. bekkur		
		PALS
		Munnleg endursögn

		Fimm fingra endursögn
		Að búa til tengingar
		Lestrarhnútar
		Að kasta og segja frá
		Að hugsa upphátt við lestur
		Fjórar gerðir spurninga
		Hvað veistu um viðfangsefnið ?
		Lesið á milli lína
6. bekkur		
		Munnleg endursögn
		Fimm fingra endursögn
		Að búa til tengingar
		Lestrarhnútar
		Að kasta og segja frá
		Að hugsa upphátt við lestur
		Fjórar gerðir spurninga
		Hvað veistu um viðfangsefnið ?
		Lesið á milli lína
7. bekkur		
		Munnleg endursögn
		Fimm fingra endursögn
		Að búa til tengingar
		Lestrarhnútar
		Að kasta og segja frá
		Að hugsa upphátt við lestur
		Lesið á milli lína
		Hvað veistu um viðfangsefnið ?
		Fjórar gerðir spurninga
8. bekkur		
		Munnleg endursögn
		Fimm fingra endursögn
		Að búa til tengingar
		Lestrarhnútar
		Að kasta og segja frá
		Að hugsa upphátt við lestur
		Fjórar gerðir spurninga
		Hvað veistu um viðfangsefnið ?
		Lesið á milli lína
9. bekkur		
		Munnleg endursögn
		Fimm fingra endursögn
		Að búa til tengingar
		Lestrarhnútar
		Að kasta og segja frá

		Að hugsa upphátt við lestur
		Fjórar gerðir spurninga
		Hvað veistu um viðfangsefnið ?
		Lesið á milli lína
10. bekkur		
		Hvað veistu um viðfangsefnið ?
		Munnleg endursögn
		Lesið á milli lína
		Fimm fingra endursögn
		Að búa til tengingar
		Lestrarhnútar
		Að kasta og segja frá
		Að hugsa upphátt við lestur
		Fjórar gerðir spurninga

Markmið með þjálfun er að örva áhuga og vekja þörf nemenda að leita svara, þjálfar þá í að spyrja spurninga og átta sig á mikilvægum atriðum í texta eða myndum. Nemendur læra að tjá sig með teikningum og segja frá því sem þeir hafa lært. Þegar nemendur hafa náð þeirri tækni að geta sagt frá því sem þeir lesa víkkar það sjónarhorn þeirra á lesefnið og eykur þekkingu og lesskilning. Til að svo geti orðið þarf lesarinn að búa yfir góðum orðaforða, bakgrunnsþekkingu, ályktunarhæfni, þekkingu á uppbyggingu málsins, þekkingu á uppbyggingu texta og vitund um eigin skilning. Sagt er að nám frá 3. bekk og upp úr byggi á lestri til skilnings og því er mikilvægt að lestrarkennsla og lestrarþjálfun á öllum stigum grunnskólans sé markviss og fjölbreytt og snúi að öllum þessum þáttum.

15.3 Kennsluaðferðir í lesskilningi - Eflum lesskilning

Mappan, Verkefni til þjálfunar í tölvu er á rafrænu formi með ýmsum verkefnum og kennsluaðferðum má finna á [bekken/drifi/LÆSISSTEFNA/Læsisstefna2025-2026/](#).

Á læsisvef MMS er einnig er hægt að finna fjölbreyttar kennsluaðferðir í lesskilningi og verkefnasafnið **Lesið til skilnings (gagnvirkur lestur)**. Þyngd æfingaefnisins miðast við miðstig en vel má byrja að kenna nemendum í 3.-4. bekk aðferðina. Hún hentar einnig nemendum á unglíngastigi.

Í töflunni er yfirlit yfir lesskilningsaðferðir úr **bókinni Eflum lesskilning** eftir Bergljótu Jónsdóttur sérkennara. Aðferðirnar eru flokkaðar niður á árganga og eftir aldri eins og í bók Bergljótar.

Bekkur	Aðferð	Leiðbeiningar
3.	Samræðulestur: tal- og hlustunarskilningur Orsaka og merkingartengsl: ályktunarhæfni Tilfinningaleikurinn: ályktunarhæfni Að gera sér í hugarlund: ályktunarhæfni Bókagerð: greina aðalatriði í texta Að skilgreina orð og hugtök: orðaforði Álykta um merkingu óþekktra orða: ályktunarhæfni	Eflum lesskilning bls.117 Eflum lesskilning bls.120 Eflum lesskilning bls.121 Eflum lesskilning bls.119 Eflum lesskilning bls.142 Eflum lesskilning bls.152 Eflum lesskilning bls.123
4.	Ekki finnast svö við öllum spurningum: spyrja spurninga Því meira sem við lærum: spyrja spurninga Orðavefur-samsett orð: orðaforði Orða-bak-forði: orðaforði K-V-L þegar ég verð strand: spyrja spurninga Álykta út frá bakgrunnsþekkingu: ályktun Að hlusta á innri rödd: námsvitun	Eflum lesskilning bls.137 Eflum lesskilning bls.135 Eflum lesskilning bls.146 Eflum lesskilning bls.157 Eflum lesskilning bls.186 Eflum lesskilning bls.125 Eflum lesskilning bls.127
5.	Að lesa, skrifa, spjalla: námsvitund Spurningavefur: spyrja spurninga Gera samantekt: að greina aðalatriði í texta Álykta út frá merkingu og samhengi: orðaforði Rót vikunnar: orðaforði Nákvæm greining-víðara samhengi: viðmeiri aðferð	Eflum lesskilning bls.129 Eflum lesskilning bls.139 Eflum lesskilning bls.149 Eflum lesskilning bls.166 Eflum lesskilning bls.163 Eflum lesskilning bls.181
6.	Gera samantekt: að greina aðalatriði í texta Álykta út frá merkingu og samhengi: orðaforði Rót vikunnar: orðaforði Nákvæm greining-víðara samhengi: viðmeiri aðferð	Eflum lesskilning bls.149 Eflum lesskilning bls.166 Eflum lesskilning bls.163 Eflum lesskilning bls.181
7.	Samantekt- samvinna: greina aðalatriði í texta Orðavefur-forskeyti-rót-stofn: orðaforði Álykta út frá merkingu orða og sannprófa: orðaforði Ég hef orðið-hver hefur merkinguna: orðaforði Hugsa upphátt: viðmeiri aðferð	Eflum lesskilning bls.148 Eflum lesskilning bls.154 Eflum lesskilning bls.167 Eflum lesskilning bls.168 Eflum lesskilning bls.175
8.-10.	Greina orðhluta-merking og hlutverk: orðaforði Taka viðtal við orð: orðaforði Fjölbreyttar kennsluáðferðir í lesskilningi	Eflum lesskilning bls.161 Eflum lesskilning bls.17 Öll bókin

16 Hlustunarskilningur

Hlustunarskilningur vísar til skilnings á töluðu máli sem er skynjaður í gegnum hlustun. Börn þurfa að ná tökum á hlustunarskilningi og umskráningu orða og því er ekki hægt að tala um virkan lestur nema þessi tvö ferli vinni saman. Einfalda

lestrarlíkanið „The Simple View of Reading“ gerir ráð fyrir að umskráning og málskilningur geti verið ótengdir þættir ef lestrarfærni er ekki til staðar. Allir nemendur í 1.-10. bekk taka hlustunarskilningspróf. Niðurstöður eru skráðar sem hlustunarskilningur á Mentor og á vitnisburðarblað að vori.

17 Lesskilnings- og hlustunarskilningspróf

Skólinn leggur fyrir lesskilnings- og hlustunarskilningspróf með samræmdum kröfum um árangur og mat. Nemendur taka próf úr ólesnum texta (þ.e. geta ekki undirbúið sig).

Í 1.-10. bekk birtist lesskilnings- og hlustunarskilningseinkunn á Mentor og á vitnisburðarblaði.

Í 1.-3. bekk taka nemendur eitt hlustunarskilningspróf og eitt lesskilningspróf sem er leiðsagnarmat og eitt lesskilningspróf og eitt hlustunarskilningspróf sem er námsmat að vori. Kennarar skrá niðurstöður allra prófa á Mentor.

Í 4.-10. bekk taka nemendur eitt lesskilningspróf og eitt hlustunarskilningspróf sem er leiðsagnarmat og Stöðu- og framvindupróf Matsferils í lesskilningi og hlustunar- skilningspróf sem er námsmat að vori. Kennarar skrá niðurstöður allra prófa á Mentor.

- Nemendur í 1.-10. bekk fá einkunn í bókstöfum fyrir leiðsagnarmat/námsmat/lokamat (A, B+, B, C+, C).
- Nemendur í 4.-10. bekk fá loka-einkunn úr Stöðu- og framvinduprófi Matsferils í lesskilningi og er námsmat gefið með umsögn og raðeinkunn nemandans en í hlustunarskilningsprófi í bókstöfum.

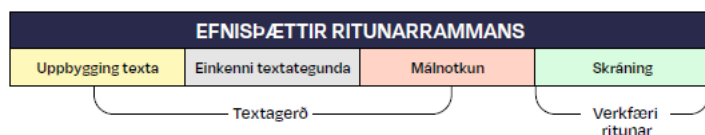
18 Ritun og ritunarrammi

Kennsla í ritun hefst um leið og lestrarkennslan og unnið er að umskráningu í báðar áttir, þ.e. frá bókstaf til hljóðs (lestur) og frá hljóði til bókstafs (ritun). Það þarf að leggja áherslu á að kenna og þjálfar nemendur markvisst í þeirri fjölbreyttu færni sem ritun krefst.

Lestur og ritun eru tvær hliðar á sama peningi, því fjölbreyttari texta sem nemendur lesa því auðveldara eiga þeir með að skrifa slíka texta og öfugt.

Ritun	1. bekkur	2. bekkur	3. bekkur	4. bekkur	5. - 7. bekkur	8.-10. bekkur
Textavinna út frá myndum/hlustun		x	x	x	x	x
Hugtakakort	x	x	x	x	x	x
Uppbygging sögu	x	x	x	x	x	x
Myndasaga	x	x	x	x	x	x
Skapandi skrif; ljóð, leikrit o.fl.	x	x	x	x	x	x
Bókmenntatexti					x	x
Útdráttir					x	x
Endursagnir					x	x
Heimildarritun					x	x
Rökfærslurritun					x	x
Bréf/dagbók/ferðasögur o.fl.	x	x	x	x	x	x

18.1 Ritunarramminn samanstendur af þremur gerðum af matsrömmum

Miðstöð menntunar og skólaþjónustu hafa gefið út Ritunarrammann, nýtt verkfæri fyrir kennara sem styður þá í ritunarkennslu. Með notkun rammans fæst heildarsýn yfir grunnþætti ritunar, hvað þarf að kenna og þjálfar á hverju stigi upp allan grunnskólann.

Hlutverk rammans er einnig að aðstoða kennara við að meta stöðu nemenda og að hjálpa þeim að fylgjast með eigin framförum. Það vill kannski stundum gleymast að góð ritunarfærni er hluti af góðu, almennu læsi. Ritunarramminn er matsrammi sem varðar leið í ritunarkennslu og námi frá upphafi til loka grunnskólagöngu. Ramminn er settur fram í anda leiðsagnarnáms. Megineinkenni leiðsagnarnáms er til dæmis tíð endurgjöf til nemandans um frammistöðu. Það gerir nemendum kleift að nýta sér upplýsingar meðan á lærdómsferlinu stendur og hjálpar kennurum að aðlaga kennslu sína jafnóðum að þörfum nemenda. Skrefin í átt að góðri ritunarhæfni eru mörg, allt frá því að læra að draga til stafs og til þess að geta skrifað fjölbreytta texta í margvíslegum tilgangi. Mikilvægt er að fanga þau atriði sem teljast til góðrar ritunarhæfni og æskilegs stíganda í ritunarkennslu og námi. Meginefnisþættir rammans eru fjórir; uppbygging texta, einkenni textategunda, málnotkun og skráning. Hver þáttur er auðkenndur með sínum lit. Fyrstu þrír efnisþættir rammans snúa að textagerðinni sjálfri en sá síðasti að tæknilegri hlið ritunar; stafsetningu, skrift og ritvinnslu. Þessir þættir eru oft nefndir verkfæri ritunar þar sem þeir eiga að þjóna textagerðinni sjálfri en eru ekki meginviðfangsefni ritunarkennslunnar.

19 Matstæki/skráningar -skimanir og próf

19.1 Um fyrirlögn og fyrirgjöf í lesfimiþrófi

Lesfimiþróf er notað til að finna út hve mörg orð nemandi les á mínútu og finna út mælitölu nemandans. Taka skal tillit til nemenda með framburðargalla og þeirra sem stama. Unnið er úr niðurstöðum rafrænt í þar til gerðum gagnagrunni hjá Miðstöð menntunar og skólaþjónustu og eru niðurstöður birtar sem orð á mínútu bæði á Skólagátt/Matsferli og á Mentor. Einnig er hægt að fá fleiri tölulegar upplýsingar og myndrit sé þess óskað. Nánari upplýsingar um fyrirlögn má fá hjá deildastjórum.

19.2 Markviss skráning í skóla og eftirlit

Þeir sem sjá um að lesfimiþrófa í hverjum árgangi færa niðurstöður úr prófum í gagnagrunn Skólagáttar/Matsferli og á Mentor. Deildastjóri yngra stigs hefur eftirlit með því að próf séu lögð fyrir og niðurstöður skráðar og er kennurum innan handar ef þeir þarfnast aðstoðar og/eða stuðnings. Deildarstjóri yngra stigs sér um ásamt umsjónarkennara að leggja fyrir Lesskimun fyrir 1. bekk. Íslenskukennarar leggja fyrir stuðningsprófin sjónrænn

orðaforði og orðleysulestur í 1. - 10. bekk ef nemendur eru undir 90% viðmiði og skrá niðurstöður á Skólagátt/Matsferil.

19.3 Matsferill MMS

Til þess að fylgjast með þroska og námsframvindu barna þarf fjölbreytt matstæki. Matsferill inniheldur þessi matstæki og aflar upplýsinga um stöðu og framfarir nemenda á mörgum sviðum, eins og til dæmis málþroska, lesfimi, stærðfræði og lesskilningi. Niðurstöður Matsferils auðvelda starfsfólki skóla að mæta hverju barni þar sem það er statt hverju sinni, með kennslu og námsgögnum við hæfi. Með Matsferli munu nemendur, forráðamenn og skólar fá meiri og betri upplýsingar um stöðu og framfarir í námi en nokkru sinni áður.

19.4 LOGOS

Prófið er tölvutækt greiningarpróf sem metur hvort nemandi er með leshömlun (dyslexíu) eða aðra lestrarörðugleika. Þættirnir greina færni í leshraða, lesskilningi, skilningi á hlustun, umkóðunar færni og annarri lestrartengdri færni. Flestir prófþættir eru metnir með tilliti til áreiðanleika og viðbragðsflýtis. Prófin eru stöðluð þannig að hægt er að meta niðurstöður í samanburði við viðmið jafnaldra. Logos greiningarprófið er lagt fyrir nemendur sem koma út í áhættu í stuðningsprófum Lesferils af fagfólki skólans sem er með Logos réttindi eða kennsluráðgjöfum Menntasviðs Reykjanesbæjar. Niðurstöðum er skilað til skóla og forráðamanna af fagfólki sem sér um fyrirlögn á Logos.

19.5 Hljóðfærni

Hljóðfærni er greiningarpróf sem ætlað er nemendum í 1. bekk grunnskóla sem eiga erfitt með að tileinka sér grunnfærni í lestri. Um er að ræða einstaklingspróf sem hefur það að markmiði að greina nánar hljóðkerfisvanda nemenda og bera saman við jafnaldra.

19.6 Milli mála prófið

Milli mála prófið var samið í þeim tilgangi að meta hvort börn og unglingar sem hafa annað móðurmál en íslensku, hafi nægilega góð tæk á íslensku til þess að fylgjast með skólastarfi í sínum bekk. Prófið er notað til þess að mæla árangur einstakra nemenda og meta þannig þörf þeirra fyrir aðstoð frekar en áætla þörfina út frá bakgrunni og aðstæðum. Í Njarðvíkurskóla er Milli mála prófið lagt fyrir nemendur sem fá kennslu í íslensku sem öðru máli einu sinni á skólaári og fyrir aðra ef þurfa þykir.

20 Læsisvika

Læsisvikur eru tvisvar á skólaárinu, **8.- 19. september 2025 og 9.-13. febrúar 2026**. Markmið með læsisvikunum er að auka áhuga og ánægju nemenda á bókmenntum og um leið, þjálfar lesfimi og lesskilning. Samvinna við starfsmann bókasafnsins er mikilvæg þar sem hann kemur með einum eða öðrum hætti að framkvæmd læsisvikkunnar.

21 Tölvur/ Ipadar og kennsluforrit

Aðalnámskrá grunnskóla gerir ráð fyrir að Internetið verði notað í kennslu í auknum mæli, enda eru tölvur og tækni partur af lífinu í dag. Tölvur eru ekki einungis tæki til að afla þekkingar og færni á ýmsum sviðum, heldur einnig til mótunar og sköpunar. Mikilvægt er að skólar móti ákveðna stefnu um notkun tölva og netsins í skólanámskrá í samræmi við Aðalnámskrá. Viðurkennt er að tölvur í skólastarfi er eitt af þeim kennslutækjum sem þykja sjálfsögð. Tölvun býður upp á óteljandi möguleika sem kennslutæki og ber okkur að nýta þá vel. Mikill fjöldi kennsluforríta er til á netinu og hefur Menntamálastofnun gefið út skrá þar sem kennsluforrit eru flokkuð eftir vélbúnaði, skólastigi og námsgreinum <https://mms.is/>. Ipadar eru verkfæri í skapandi skólastarfi. Þeir geta veitt aðgang að frekara lestrarefni, bjóða upp á fjölbreyttari úrvinnslu á námsefninu ásamt því að auka lestraráhuga nemenda. Ipad er hægt að nýta sem einstaklingstæki í lestri

22 Upplestrarkeppni

22.1 Stóra upplestrarkeppnin í 7. bekk

Nemendur taka þátt í Stóru upplestrarkeppninni sem haldin er ár hvert. Markmið keppninnar er að vekja athygli og áhuga í skólum á vönduðum upplestri og framburði. Stóra upplestrarkeppnin hefst formlega á Degi íslenskra tungu 16. nóvember ár hvert. Allir nemendur taka þátt í ræktunarhlutanum og æfa upplestur á texta og ljóðum. Á lokahátíð skólans eru fulltrúar valdir til þess að taka þátt í keppni milli skóla við hátíðlega athöfn í Duushúsum eða í skólum nærliggjandi sveitarfélaga. Allar upplýsingar um upplestrarkeppnina má finna á heimasíðu Radda, <http://upplestur.hafnarfjordur.is/> samtaka um vandaðan upplestur og framsögn.

22.2 Litla upplestrarhátíðin í 4. bekk

Nemendur í 4. bekk taka þátt í Litlu upplestrarhátíðinni en hún hófst í Hafnarfirði haustið 2010 og byggir á markmiðum Stóru upplestrarkeppninnar sem haldin er reglulega í 7. bekk. Meginmarkmið hátíðinnar er að nemendur flytji íslenskt mál sjálfum sér og öðrum til ánægju og að þeir hafi vandvirkni og virðingu að leiðarljósi við flutninginn. Markmiðið er að verða betri lesari í dag enn í gær. Litla upplestrarhátíðin hefst formlega á Degi íslenskrar tungu og henni lýkur í apríl með hátíð í skólanum þar sem forráðamönnum og öðrum góðum gestum er boðið að koma og hlusta á nemendur flytja ljóð og sögur. Undirbúningur og framkvæmd er í höndum umsjónar- og/eða íslenskukennara.

23 Útskýring á matstáknum í lesfimi/viðmið við lok skólaársins í maí

(Ný viðmið verða tekin í gildi í janúar 2026)

1. bekkur	2. bekkur	3. bekkur	4. bekkur	5. bekkur
Rétt lesin orð á mínútu: Uv = færri en 20. V1 = 20-54. V2 = 55-74. V3 = 75 eða fleiri.	Rétt lesin orð á mínútu: Uv = færri en 39. V1 = 40-84. V2 = 85-99. V3 = 100 eða fleiri.	Rétt lesin orð á mínútu: Uv = færri en 54. V1 = 55-99. V2 = 100-119. V3 = 120 eða fleiri.	Rétt lesin orð á mínútu: Uv = færri en 79. V1 = 80-119. V2 = 120-144. V3 = 145 eða fleiri.	Rétt lesin orð á mínútu: Uv = færri en 89. V1 = 90-139. V2 = 140-159. V3 = 160 eða fleiri.
6. bekkur	7. bekkur	8. bekkur	9. bekkur	10. bekkur
Rétt lesin orð á mínútu: Uv = færri en 104. V1 = 105-154. V2 = 155-174. V3 = 175 eða fleiri.	Rétt lesin orð á mínútu: Uv = færri en 119. V1 = 120-164. V2 = 165-189. V3 = 190 eða fleiri.	Rétt lesin orð á mínútu: Uv = færri en 129. V1 = 130-179. V2 = 180-209. V3 = 210 eða fleiri.	Rétt lesin orð á mínútu: Uv = færri en 139. V1 = 140-179. V2 = 180-209. V3 = 210 eða fleiri.	Rétt lesin orð á mínútu: Uv = færri en 144. V1 = 145-179. V2 = 180-209. V3 = 210 eða fleiri.

24 Fyrirlagnartafla (lesfimipróf, stuðningspróf og stafakönnun)

Stöðluð lesfimipróf fyrir 1.-10. bekk (A-B-B-próf), stuðningspróf og stafakönnun eru lögð fyrir á eftirfarandi tímum, **sjá fyrirlagnartöflu.**

Ef nemandi er undir viðmiði 1 eða rétt yfir í lesfimimati getur kennari metið undirstöðupætti lestrar (orðleysulestur og sjónrænn orðaforði) og fengið upplýsingar um hvar vandinn mögulega liggur. **Fyrst er lagt fyrir orðleysulestur, ef nemandinn nær viðmiðum þá er einnig lagt fyrir hann sjónrænan orðaforða.** Þá getur hann gert ráðstafanir til að tryggja að nemandinn nái góðum tókum á undirstöðupáttunum með íhlutun sem byggir á nákvæmari upplýsingum varðandi það sem þarf að þjálfar betur.

Fyrirlagnartafla vegna lesfimimats, stuðningsprófa og stafakönnunar

	LESFIMI	ORÐLEYSUR	SJÓNRENN ORÐAFORÐI	STAFAKÖNNUN
1. bekkur				
lesfimipróf	x			x
lesfimipróf	x		x	x
lesfimipróf	x	x	x	x
2. bekkur				
lesfimipróf	x	x	x	x
lesfimipróf	x	x	x	x
lesfimipróf	x	x	x	x
3. bekkur				
lesfimipróf	x	x	x	
lesfimipróf	x	x	x	
lesfimipróf	x	x	x	
4. bekkur				
lesfimipróf	x	x	x	
lesfimipróf	x	x	x	
lesfimipróf	x	x	x	
5. bekkur				
lesfimipróf	x	x	x	
lesfimipróf	x	x	x	
lesfimipróf	x	x	x	
6. bekkur				
lesfimipróf	x	x	x	
lesfimipróf	x	x	x	
lesfimipróf	x	x	x	
7. bekkur				
lesfimipróf	x	x	x	
lesfimipróf	x	x	x	
lesfimipróf	x	x	x	
8. bekkur				
lesfimipróf	x	x	x	
lesfimipróf	x	x	x	
lesfimipróf	x	x	x	
9. bekkur				
lesfimipróf	x	x	x	
lesfimipróf	x	x	x	
lesfimipróf	x	x	x	
10. bekkur				
lesfimipróf	x	x	x	
lesfimipróf	x	x	x	
lesfimipróf	x	x	x	

x = Mat lagt fyrir alla nemendur.

x^* = Mat lagt fyrir nemendur sem sýna slaka færni á lesfímiprófi en það eru nemendur **undir og rétt yfir viðmiði 1.**

Hafi nemandi farið í formlega lestrargreiningu er ekki þörf á fyrirlögn stuðningsprófa.

* Leggja ætti stafakönnun og léttan lestexta fyrir **alla nemendur** sem eru að hefja nám í

1. bekk til að meta mögulega lestrarkunnáttu eftir leikskólagöngu en skipulag lestrarkennslu þarf að taka mið af stöðu nemenda til að tryggja góða framvindu í læsinnámi.

Mikilvægt er að leggja stafakönnun fyrir (sept-jan-maí) eða þar til nemandi hefur náð fullum tókum á tengingu bókstafs og hljóð.

25 Lesskilningur og hlustunarskilningur - námsmat

- **1.- 3. bekkur** - Hlustunarskilningspróf í apríl og lesskilningspróf í maí gildir sem lokamat á vitnisburði í júní.
- **4.-10. bekkur** - Stöðu- og framvinduprófs Matsferils í lesskilningi sem er lagt fyrir í mars og hlustunarskilningspróf sem er lagt fyrir í maí gildir sem lokamat á vitnisburði í júní.

Niðurstöður úr leiðsagnarmati og námsmatsprófum er fært inn í lesskilningur/hlustunarskilningur á Mentor að fyrirlögn lokinni.

Bekkur	Dagsetning	Heiti	Vægi
1. bekkur	janúar	Lesskilningur 1A Hlustunarskilningur 1B	Leiðsagnarmat
	apríl	Hlustunarskilningur 1A	Námsmat
	maí	Lesskilningur 1B	Námsmat
	júní (vitnisburður)	Hlustunarskilningspróf 1A sem er lagt fyrir í apríl (í bókstöfum). Lesskilningspróf 1B sem er lagt fyrir í maí (í bókstöfum).	Lokamat
2. bekkur	október	Lesskilningur 2A Hlustunarskilningur 2B	Leiðsagnarmat
	apríl	Hlustunarskilningur 2A	Námsmat
	maí	Lesskilningur 2B	Námsmat
	júní (vitnisburður)	Hlustunarskilningspróf 2A sem er lagt fyrir í apríl (í bókstöfum). Lesskilningspróf 2B sem er lagt fyrir í maí (í bókstöfum).	Lokamat
3. bekkur	október	Lesskilningur 3A Hlustunarskilningur 3B	Leiðsagnarmat
	apríl	Hlustunarskilningur 3A	Námsmat
	maí	Lesskilningur 3B	Námsmat
	júní (vitnisburður)	Hlustunarskilningspróf 3A sem er lagt fyrir í apríl (í bókstöfum). Lesskilningspróf 3B sem er lagt fyrir í maí (í bókstöfum).	Lokamat

4. bekkur	október	Lesskilningur 4A Hlustunarskilningur 4A	Leiðsagnarmat
	mars	Stöðu- og framvindupróf Matsferils	Námsmat
	maí	Hlustunarskilningur 4B	Námsmat
	júní (vitnisburður)	Niðurstaða úr stöðu- og framvinduprófs Matsferils í lesskilningi sem er lagt fyrir í mars (raðeinkunn og umsögn.) Hlustunarskilningspróf 4B sem er lagt fyrir í maí (í bókstöfum).	Lokamat
5. bekkur	október	Lesskilningur 5A Hlustunarskilningur 5A	Leiðsagnarmat
	mars	Stöðu- og framvindupróf Matsferils	Námsmat
	maí	Hlustunarskilningur 5B	Námsmat
	júní (vitnisburður)	Niðurstaða úr stöðu- og framvinduprófs Matsferils í lesskilningi sem er lagt fyrir í mars (raðeinkunn og umsögn.) Hlustunarskilningspróf 5B sem er lagt fyrir í maí (í bókstöfum).	Lokamat
6. bekkur	október	Lesskilningur 6A Hlustunarskilningur 6A	Leiðsagnarmat
	mars	Stöðu- og framvindupróf Matsferils	Námsmat
	maí	Hlustunarskilningur 6B	Námsmat
	júní (vitnisburður)	Niðurstaða úr stöðu- og framvinduprófs Matsferils í lesskilningi sem er lagt fyrir í mars (raðeinkunn og umsögn.) Hlustunarskilningspróf 6B sem er lagt fyrir í maí (í bókstöfum).	Lokamat
7. bekkur	október	Lesskilningur 7A Hlustunarskilningur 7A	Leiðsagnarmat
	mars	Stöðu- og framvindupróf Matsferils	Námsmat
	maí	Hlustunarskilningur 7B	Námsmat
	júní (vitnisburður)	Niðurstaða úr stöðu- og framvinduprófs Matsferils í lesskilningi sem er lagt fyrir í mars (raðeinkunn og umsögn.) Hlustunarskilningspróf 7B sem er lagt fyrir í maí (í bókstöfum).	Lokamat
8. bekkur	október	Lesskilningur 8A Hlustunarskilningur 8A	Leiðsagnarmat
	mars	Stöðu- og framvindupróf Matsferils	Námsmat
	maí	Hlustunarskilningur 8B	Námsmat
	júní (vitnisburður)	Niðurstaða úr stöðu- og framvinduprófs Matsferils í lesskilningi sem er lagt fyrir í mars (raðeinkunn og umsögn.) Hlustunarskilningspróf 8B sem er lagt fyrir í maí (í bókstöfum).	Lokamat
9. bekkur	október	Lesskilningur 9A Hlustunarskilningur 9A	Leiðsagnarmat
	mars	Stöðu- og framvindupróf Matsferils	Námsmat
	maí	Hlustunarskilningur 9B	Námsmat
	júní (vitnisburður)	Niðurstaða úr stöðu- og framvinduprófs Matsferils í lesskilningi sem er lagt fyrir í mars (raðeinkunn og umsögn.) Hlustunarskilningspróf 9B sem er lagt fyrir í maí (í bókstöfum).	Lokamat

10.bekkur

október	Lesskilningur 10A Hlustunarskilningur 10A	Leiðsagnarmat
mars	Stöðu- og framvindupróf Matsferils	Námsmat
maí	Hlustunarskilningur 10B	Námsmat
júní (vitnisburður)	Niðurstaða úr stöðu- og framvinduprófs Matsferils í lesskilningi sem er lagt fyrir í mars (raðeinkunn og umsögn.) Hlustunarskilningspróf 10B sem er lagt fyrir í maí (í bókstöfum).	Lokamat

26 Samfella milli skólastiga (Brúum bilið)

Aðalnámskrá leik- og grunnskóla leggur ríka áherslu á að skólastigin komi sem best til móts við ólíkar þarfir barna á þessu tímabili. Líta ber á síðasta ár barna í leikskóla og fyrsta ár þeirra í grunnskóla sem mikilvægan þátt í ævimenntun þeirra (Aðalnámskrá leiksskóla, 2011). Í skólanámskrám skal gera grein fyrir samstarfinu og hvernig standa skuli að aðlögun barna og færslu milli skólastiga. Skólaganga barna á að mynda samfellu þannig að reynsla og nám á fyrri skólastigum nýtist á þeim næstu. Þegar börn byrja í grunnskóla þarf að byggja á fyrri námi og reynslu þeirra úr leikskólanum. Sú hæfni, sem börnin öðluðust í leikskóla, verður því sá grunnur sem námið í grunnskóla byggist á. Áætlan skólanna er í skólanámskrám á báðum skólastigum og eru einnig aðgengilegar á heimasíðum þeirra.

Samstarf er á milli 1. bekkjar og skólahóps leikskólans Gimlis sem er heimaleikskóli Njarðvíkurskóla. Hóparnir hittast reglulega yfir skólaárið í leik og starfi. Samstarfið hefst í september og hittast nemendur bæði í skólanum, leikskólanum og í nærumhverfi skólanna og vinna ýmis verkefni einu sinni í mánuði allt skólaárið.

Vináttuverkefni Barnaheilla er eitt af verkefnum um betri samfellu á milli elstu nemenda leikskólans og nemenda í 1. bekk grunnskólans sem taka upp verkefnið frá leikskólanum. Með verkefninu er því hægt að vinna markvisst að forvörnum í eineltismálum með efni sem höfðar til yngstu barna grunnskólans og tengir við efni sem þau hafa unnið með og þekkja vel úr leikskólanum sínum.

27 Eftirfylgni

Læsisstefna Njarðvíkurskóla var fyrst unnin fyrir skólárið 2011 - 2012 af Drífu Gunnarsdóttur og Helenu Rafnsdóttur. Síðan hefur Læsisstefnan verið þróuð og löguð að áherslum Njarðvíkurskóla og Læsisstefnu Reykjanesbæjar á hverju skólaári. Hún tekur mið af Aðalnámskrá grunnskóla og Þjóðarsáttmála um læsi frá Mennta- og menningarmálaráðuneytinu. Hlutverk Læsisstefnunnar er fyrst og síðast að vera

leiðbeinandi handbók fyrir kennara skólans og upplýsingarit fyrir forráðamenn. Helstu þættir stefnunnar eru kynntir fyrir kennurum í upphaf skólaárs til að auðvelda þeim að fylgja eftir prófum í lesfimi og lesskilningi, skimunum og áherslum/viðburðum í sínum árgöngum. Læsissteymið er einnig til ráðgjafar fyrir kennara þegar þörf er á. Deildarstjóri yngra stigs kynnir áherslur og vinnulag um lestur með reglulegum hætti og heldur utan um árangur og framfarir. Læsisstefnan er hluti af stefnu Njarðvíkurskóla og allir sem vinna við skólann bera sameiginlega ábyrgð á að fylgja henni og vinna samkvæmt henni. Ábendingum og spurningum má vísa til Læsissteymis sem tekur þær fyrir á fundi og gerir úrbætur þegar þess gerist þörf. Teymisstjóri Læsissteymisins er Helena Rafnsdóttir

Læsisstefna Njarðvíkurskóla er aðgengileg á drifi LÆSISSTEFNA 2025-2026 og á heimasíðu skólans á rafrænu formi.